

PROGRAM RADA I
FINANSIJSKI PLAN
FONDA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE
ZA 2020. GODINU

PRIJEDLOG

PROGRAM RADA FONDA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE (STRUKTURA S INDIKATIVNOM LISTOM AKTIVNOSTI I PROCJENOM FINANSIJSKIH SREDSTAVA) ZA 2020. GODINU

UVOD

Odluka Vlade Crne Gore o osnivanju Fonda za zaštitu životne sredine (u daljnjem tekstu: Eko fonda) donijeta je 22. novembra 2018. godine. Osnivanje Eko fonda je predviđeno **Zakonom o životnoj sredini, članom 76 sa ciljem osiguravanja sredstava za finansiranje projekata iz oblasti zaštite životne sredine**. Sredstva Eko fonda koriste se za: finansiranje pripreme, sprovođenja i razvoja programa, projekata i sličnih aktivnosti na državnom i lokalnom nivou, u cilju očuvanja, održivog korišćenja, zaštite i unapređivanja životne sredine, energetske efikasnosti i korišćenja obnovljivih izvora i energije, sprovođenje ciljeva i načela zaštite životne sredine, radi postizanja integralnog i cjelovitog očuvanja kvaliteta životne sredine, očuvanja biološke, geološke i predione raznovrsnosti i racionalnog korišćenja prirodnih dobara i energije kao osnovnih uslova održivog razvoja, kao i ostvarivanje prava građana na zdravu životnu sredinu.

Odlukom o osnivanju je definisan status Eko fonda - društvo sa ograničenom odgovornošću, definisani su organi društva i njihova ovlašćenja, osnovni kapital, finansiranje i korišćenje sredstava.

U toku 2019. godine formiran je Odbor direktora Eko fonda koji je donio Statut društva, a na sjednici Vlade u decembru 2019. godini određen je vršilac dužnosti direktora. Eko fond je zvanično osnovan 3. marta 2020. godine registracijom u Centralnom registru privrednih subjekata.

Eko fond svoju djelatnost ostvaruje u saradnji sa Ministarstvom održivog razvoja i turizma, Ministarstva finansija, Ministarstvom ekonomije, Ministarstvom saobraćaja i pomorstva, drugim organima državne uprave, jedinicama lokalne samouprave, stručnim, naučnim i finansijskim institucijama, kao i u saradnji sa međunarodnim organizacijama i finansijskim institucijama.

MISIJA I VIZIJA EKO FONDA

Klimatske promjene i degradacija životne sredine predstavljaju egzistencijalnu prijetnju na globalnom nivou koja dovodi do promjena u načinu planiranja razvoja, realizaciji razvojnih strategija stvarajući prostor za uspostavljanje i rad institucija koje vode proces transformacije društva u moderne, ekonomične i konkurentne ekonomije u kojima nema neto emisije gasova sa efektom staklene bašte, gdje se ekonomski rast odvaja od korišćenja resursa i gdje nijedno mjesto ili građanin nije napušten ili zaboravljen (*no one and no place is left behind*).

Na Samitu o održivom razvoju, koji se održao 25. septembra 2015. godine, države članice Ujedinjenih nacija (među kojima je i Crna Gora) usvojile su Agendu održivog razvoja do 2030. godine, koja sadrži 17 ciljeva održivog razvoja sa ciljem iskorjenjivanja siromaštva, borbe protiv neravnopravnosti i nepravde i rješavanje pitanja klimatskih promjena do 2030. godine. Ciljevi održivog razvoja su integrisani i nedjeljivi balans tri dimenzije održivog razvoja: ekonomske, socijalne i ekološkog.

Crna Gora je nacionalizovala Agendu održivog razvoja do 2030. godine usvajanjem Nacionalne strategije za održivi razvoj do 2030 (NSOR) u junu 2016. godine, zajedno sa odgovarajućim Akcionim planom. NSOR je krovna, horizontalna i dugoročna razvojna strategija koja se ne odnosi samo na životnu sredinu i ekonomiju, već i na ljudske resurse, vrijedan socijalni kapital, preporuke za uspostavljanje okvira finansiranja i upravljanja za održivi razvoj.

Evropska komisija je 11. decembra 2019. predstavila Evropski zeleni dogovor (*European Green Deal*), najambiciozniji paket mjera koji bi trebalo da omogući evropskim građanima i preduzećima da imaju koristi od održive zelene tranzicije. Mjere praćene početnim mapama puta glavnih politika kreću se od ambicioznog smanjenja emisija, do ulaganja u naučna i tehnološka istraživanja i inovacije, do očuvanja evropskog prirodnog okruženja.

Poglavlje 27 Životna sredina i klimatske promjene je otvoreno u decembru 2018. godine i Eko fond je ključni mehanizam za finansiranje obaveza u toj oblasti. Prepoznajući enormna finansijska sredstva koja je potrebno uložiti u predstojećem periodu, Eko Fond će služiti kao pomoć u finansiranju obaveza, programa i projekata iz oblasti životne sredine.

U tom kontekstu, aktivnosti Eko fonda, misija i vizija biće usmjerene na očuvanje svih komponenti životne sredine i racionalno korišćenje prirodnih resursa kao osnovnih uslova za održivi razvoj, što je jasno definisano osnivačkim aktima organizacije koji navode:

Misija Eko fonda je prikupljanje i ulaganje finansijskih sredstava u izgradnju održivog društva u Crnoj Gori, koji će se temeljiti na efikasnom korišćenju svih prirodnih resursa i niskokarbonskom razvoju.

Uz zakonom utvrđene prihode, Eko fond će raditi i na ostvarivanju saradnje sa međunarodnim institucijama i organizacijama sa ciljem osiguravanja dodatnih izvora finansiranja. Svojim će djelovanjem, Eko fond će doprinijeti realizaciji strateške vizije Crne Gore kao ekološke države, koja će svojim građanima omogućiti ostvarenje osnovnog prava na čistu i zdravu životnu sredinu. Na ovaj način Eko fond doprinosi ispunjenju globalnih ciljeva i daje značajan doprinos realizaciji procesa koji su posledica obaveza preuzetih od strane Vlade Crne Gore ka relevantnim međunarodnim konvencijama, prije svega:

- UNFCCC – Okvirna konvencija Ujedinjenih nacija o promjeni klime (eng. United Nations Framework Convention on Climate Change),
- UNCBD – Konvencija Ujedinjenih nacija o biološkoj raznovrsnosti (eng. United Nations Convention on Biological Diversity),
- UNCCD – Konvencija Ujedinjenih nacija za borbu protiv desertifikacije (eng. United Nations Convention to Combat Desertification),
- Stokholmska Konvencija o dugotrajnim organskim zagađujućim supstancama,
- Roterdamska konvencija o postupku davanja saglasnosti na osnovu prethodnog obavještanja za određene opasne hemikalije i pesticide u međunarodnoj trgovini,
- Bazelska konvencija o prekograničnom kretanju otpada,
- Minamatska konvencija o živi,
- Pariski sporazum o klimatskim promjenama,
- Montrealski protokol o supstancama koje oštećuju ozonski omotač,
- Međunarodna konvencija o sprečavanju zagađivanja sa brodova (MARPOL konvencija),
- Protokol o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu uz Konvenciju o procjeni uticaja na životnu sredinu u prekograničnom kontekstu (Espoo konvencija),
- Protokol o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu,
- Konvencija o dostupnosti informacija, učešću javnosti u donošenju odluka i prava na pravnu zaštitu u pitanjima životne sredine (Arhuska konvencija),
- Konvencija o prekograničnom zagađivanju vazduha na velikim udaljenostima (CLRTAP),
- Konvencija o zaštiti morske sredine i priobalnog područja Sredozemlja (Barselonska konvencija) i dr.

Sufinansiranjem projekata u oblasti zaštite životne sredine i klimatsko-energetske oblasti, Eko fond djeluje i kao jedan od pokretača privrednog i infrastrukturnog razvoja Crne Gore, sve uz uvažavanje najviših standarda zaštite životne sredine.

Uspostavljanjem i djelovanjem Eko fonda osigurava se dugoročna finansijska perspektiva za ostvarenje nacionalnih prioriteta, uz transparentnost i efikasnost u procedurama nabavke, upravljanja i namjenskog korišćenja sredstava.

Vizija Eko fonda je da se pozicionira kao vodeća stručno-finansijska institucija u oblasti zaštite životne sredine i održivog razvoja u Crnoj Gori.

Svojim radom Eko fond će težiti da postane prepoznatljiv subjekat u Crnoj Gori i poželjan partner građanima, privrednicima, jedinicama lokalne samouprave i drugim državnim organima i organizacijama kao i međunarodnim institucijama, koji će im kroz stručnu i finansijsku pomoć omogućiti realizaciju projekata u oblasti zaštite životne sredine i klime i unapređenja energetske efikasnosti.

Eko fond će kontinuirano raditi na izgradnji sopstvenih kapaciteta te stvaranju povoljnog i podsticajnog radnog okruženja zasnovanog na sledećim vrijednostima:

- **timski rad** baziran na dobrim međuljudskim odnosima i **objektivnosti** i **odgovornosti** u izvršavanju zadataka,
- **profesionalizam** u obavljanju djelatnosti primjenom principa **transparentnosti**, **javnosti** i dobrog domaćina,
- **usmjerenost na korisnika** blagovremenim osiguravanjem potpunih informacija i podrške u sprovođenju projekata iz oblasti zaštite životne sredine, klime i energetske efikasnosti.

STRATEŠKI CILJEVI EKO FOND U 2020. GODINI

Sa ciljem ispunjenja svoje misije i vizije, Eko fond definiše sledeće prioritete na kojima će raditi kroz definisanje programskih oblasti, mjera i aktivnosti:

1. Osiguravanje prihoda Eko fonda
2. Sufinansiranje projekata, programa i ostalih aktivnosti iz djelokruga rada Eko fonda
3. Sprovođenje Uredbe o aktivnostima odnosno djelatnostima koje emituju gasove sa efektom staklene bašte za koje se izdaje dozvola za emisiju gasova sa efektom staklene bašte (u daljem tekstu: Uredba o trgovini emisijama)
4. Institucionalno jačanje i prepoznatljivost institucije.

Imajući u vidu činjenicu da je Eko fond stekao svojstvo pravnog lica tek u martu 2020. godine upisom u Centralni registar privrednih subjekata, aktuelnu epidemiološku situaciju prouzrokovani virusom COVID-19, koja je ugrozila finansijsku stabilnost registrovanih zagađivača i time uticala na smanjenu naplatu eko naknada, a pomenuta epidemiološka situacija je takođe usporila izdavanje rješenja za eko naknade od strane Agencije za zaštitu prirode i životne sredine, i na taj način onemogućila pripremu Finansijskog plana planiranom dinamikom. Predloženi Program rada Eko fonda za 2020. godinu obuhvata realizovane aktivnosti od marta mjeseca kao i planirane aktivnosti pa period oktobar-decembar 2020. godine. Program rada je objektivna i racionalna, zasnovan prvenstveno na raspoloživim finansijskim sredstvima i kadrovskim potencijalima Eko fonda. Strateški prioriteta i programske oblasti su ukratko opisani u nastavku.

I Strateški prioritet: Obezbeđenje prihoda Eko fonda

Sredstva za finasiranje projekata, programa i drugih aktivnosti u oblasti zaštite životne sredine, klime i energetske efikasnosti utvrđena su Zakonom o životnoj sredini i drugim

zakonima kojima su uređene naknade vezane za životnu sredinu. Zakonskim okvirom su definisane obaveze vezane za obračun i naplatu eko-naknada, kao i drugih naknada i poreza vezanih za životnu sredinu i klimu. Zakonski okvir daje čvrstu osnovu za ostvarivanje prihoda Eko fonda, ali su u praksi identifikovani problemi u naplati navedenih naknada, što predstavlja potencijalni rizik za uspješno poslovanje Eko fonda. Zato se kao prva programska oblast utvrđuje:

Saradnja sa nadležnim državnim tijelima uključenim u obračun i naplatu naknada koje su prihod Eko fonda

Posebno je bitno osigurati naplatu eko-naknada u cijelom obračunatom iznosu što do sada nije bio slučaj. Za ostvarenje istog neophodna je tijesna saradnja sa Agencijom za zaštitu prirode i životne sredine koja obračunava naknade i sa ekološkom inspekcijom vrši nadzor. Osim toga, potrebna je bliska saradnja sa nadležnim ministarstvima: Ministarstvom održivog razvoja i turizma, Ministarstvom ekonomije, Ministarstvom poljoprivrede i ruralnog razvoja, Ministarstvom saobraćaja i pomorstva, Ministarstvom finansija i drugim relevantnim ministarstvima, kako bi se zajednički radilo na prilagođavanju i eventualnom proširenju zakonskog okvira za finansiranje zaštite životne sredine i klime iz nacionalnih izvora.

Osim iz nacionalnih izvora, Eko fond može sredstva prikupljati i iz instrumenata finansijske pomoći, programa i fondova Evropske unije, Ujedinjenih nacija i međunarodnih organizacija i finansijskih institucija, kao i iz stranih investicija namijenjenih zaštiti životne sredine i klime. Iako nacionalni izvori (naknade) predstavljaju stabilnu bazu prihoda Eko fonda, iznosi koji će se na taj način prikupljati biće nedovoljni da zadovolje potrebe iz oblasti zaštite životne sredine, klime i energetske efikasnosti. Procijenjeni prihodi za prethodne godine od naplate eko naknada i naknada za prenos emisionih kredita iznose: 477.093,50 eura, od čega prihodi od eko naknada su 469,724 eura, dok ostatak spada u naknade za prenos emisionih kredita. Uzimajući u obzir navedeno, Eko fond će uložiti napore kako bi poradio na uspostavljanju partnerstva sa međunarodnim finansijskim institucijama i organizacijama, a sve u cilju koncipiranja i sprovođenju programa iz svoga djelokruga rada. S toga je potrebno njegovati bilateralne odnose i uspostavljati saradnju sa sličnim fondovima i nadležnim institucijama u regionu i EU kako bi na taj način kroz projekte bilateralne saradnje osigurala dodatna sredstva za ulaganje u zaštitu životne sredine i klime i unapređenje energetske efikasnosti. U prilog ovome govori i potpisivanje Sporazum o saradnji između Eko fonda i Programa Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) u Crnoj Gori u junu 2020. godine, kojim je predviđena dalja podrška institucionalnom razvoju Eko fonda. Kroz zajedničke aktivnosti o institucionalnom opredjeljenju za kreiranje održivog finansijskog mehanizma za klimu i životnu sredinu, pomoći u povećavanju konkurentnosti crnogorske ekonomije, ekonomije koja teži zelenoj, niskokarbonskoj budućnosti, u kojoj se ekonomski rast ne ostvaruje na štetu životne sredine.

Samim tim, se kao druga programska oblast definiše:

Saradnja sa međunarodnim finansijskim institucijama sa ciljem ostvarivanja dodatnih izvora za finansiranje projekata iz oblasti zaštite životne sredine i klime i unapređenja energetske efikasnosti

Pored aktivnosti vezanih za saradnju sa međunarodnim finansijskim institucijama i organizacijama, kao i bilateralne saradnje, Eko fond će nastojati da se uključi i u procese planiranja i programiranja korišćenja pretpristupnih fondova EU.

Iz projekcije prihoda Eko fonda u sljedećem srednjoročnom razdoblju vidljivo je da će Eko fond na osnovu zakonskog okvira raspolagati sa vrlo ograničenim sredstvima, kao i da je od izuzetne važnosti intenzivno raditi na privlačenju međunarodnih sredstava.

II Strateški prioritet: Sufinansiranje projekata i tehnička podrška programima i drugim aktivnostima iz oblasti zaštite životne sredine i klime i unapređenja energetske efikasnosti

U skladu sa svojom misijom, Eko fond će započeti aktivnosti namjenskog ulaganja u projekte, programe i ostale aktivnosti zaštite životne sredine i klime i unapređenja energetske efikasnosti u skladu sa ostvarenim prihodima. Istovremeno, kada god je moguće, Eko fond će pružiti tehničku podršku privrednim subjektima, lokalnoj samoupravi, državnim organima ili pojedincima u pripremi programa ili implemetaciji aktivnosti u oblasti zaštite životne sredine i klime i unapređenja energetske efikasnosti. Pri tome će se voditi računa o sljedećim principima:

1. Pomoć projektima od strateškog nacionalnog značaja, koji su utvrđeni u strateškim i planskim dokumentima vezanim uz zaštitu svih komponenti životne sredine i klime i unapređenja energetske efikasnosti;
2. Zastupljenost projekata u svim oblastima zaštite životne sredine, vodeći računa o prihodima i namjeni istih;
3. Transparentno vrednovanje projekata prema kriterijumima utvrđenim internim aktima Eko fonda, kojima će se osigurati najveća vrijednost ostvarenih efekata po životnu sredinu u odnosu na uloženi javni novac;
4. Učešće u programima i projektima koje organizuju i finansiraju međunarodne finansijske institucije i organizacije;
5. Snažna promocija svih projekata, programa i drugih aktivnosti koje sufinansira Eko fond.

III Strateški prioritet - Uredba o aktivnostima odnosno djelatnostima koje emituju gasove sa efektom staklene bašte za koje se izdaje dozvola za emisiju gasova sa efektom staklene bašte

Uzimajući u obzir odredbe Uredbe o aktivnostima odnosno djelatnostima koje emituju gasove sa efektom staklene bašte za koje se izdaje dozvola za emisiju gasova sa efektom staklene bašte (u daljem tekstu Uredba o trgovini emisijama) fokus aktivnosti će biti na:

- formiranje i vođenje registra emisionih kredita u skladu sa članom 9 Uredbe o trgovini emisijama,
- definisanje načina praćenja, verifikacije i izvještavanja emisionih kredita, njihov prenos i korišćenje,
- iniciranje izmjena Uredbe sa relevantnim zakonodavstvom Evropske unije (EU ETS acquis).

III Strateški prioritet Institucionalno jačanje i prepoznatljivost institucije

Eko fondu je data ključna uloga u ostvarivanju ciljeva zaštite životne sredine i klime i unapređenja energetske efikasnosti u Crnoj Gori, a to nije moguće ostvariti bez kvalitetnog, stručnog, sposobnog i informisanog kadra. Ljudski resursi moraju ne samo da posjeduju iskustvo iz oblasti u kojima će raditi, već moraju da posjeduju i visoku radnu etiku, te sposobnost primjene novih metoda rada i modernih tehnologija. Osim toga, Eko fond mora odmah početi raditi na tome da postane moderna institucija koja u svojem poslovanju koristi najmodernije informaciono-komunikacione tehnologije, kako za vođenje internih procedura, tako i za sprovođenje programa usmjerenih na korisnike sredstava Eko fonda.

U prvoj godini rada Eko fonda nužno je zaposliti kadrove u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Eko fonda, dok u sledećim godinama u sklopu godišnjih programa rada, ocijeniti dostupnost ljudskih resursa u smislu broja i strukture, a sve

vezano na ostvareno i očekivano povećanje obima posla. Pri tome će se voditi računa o opterećenosti postojećih kadrova i mogućnostima preraspodjele istih između organizacionih jedinica, sve u cilju adekvatnog upravljanja ljudskim i finansijskim resursima, u maniru dobrog domaćina. Sa ciljem ostvarivanja izvrsnosti kod zaposlenih, Eko fond će uspostaviti interni sistem monitoringa i ocjenjivanja ostvarenja svih zaposlenih.

Eko fond će na godišnjem nivou pripremati plan edukacije zaposlenih, shodno potrebama radnog mjesta i kvalifikacijama, pod uslovima utvrđenima u Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji i u skladu sa Zakonom o radu. U prvoj godini rada Eko fonda akcenat treba staviti na transfer znanja i iskustava iz sličnih fondova u regionu i EU i samim tim putem bilateralne saradnje, poraditi na ostvarivanju strateških partnerstava, kao i korišćenjem raspoloživih sistema tehničke pomoći i drugih programa jačanja kapaciteta. Eko fond će nastojati da upotrijebi sve mogućnosti koje su mu na raspolaganju za korišćenje raspoloživih mehanizama tehničke pomoći. Oblasti u kojima će biti potreban transfer znanja uključuju: načine obrazovanja i prikupljanja različitih naknada iz područja zaštite životne sredine, sprovođenje javnih konkursa (izrada prijavnih obrazaca, alati za elektronsku prijavu, organizacija i izrada baze podataka prijavljenih projekata i sl.), kreiranje i korišćenje različitih paketa / instrumenata finansijske podrške, vođenje projekata (baze podataka), monitoring projekata i njihovih efekata (izvještavanje, definisanje i praćenje indikatora uspješnosti), primjena najboljih raspoloživih tehnologija u oblasti zaštite životne sredine i klime i unapređenja energetske efikasnosti, osmišljavanje i sprovođenje promotivnih aktivnosti i osiguranje vidljivosti rezultata rada Eko fonda. Osim u ovim stručnim oblastima, edukacija zaposlenih u Eko fondu uključivaće i poboljšanje drugih vještina, kao što su ophođenje sa klijentima, rješavanje konflikata i razvijanje prezentacionih vještina, što je sve od izuzetne važnosti za ostvarenje vizije Eko fonda kao uspješnog i pristupačnog servisa svim građanima, privrednicima i institucijama u Crnoj Gori.

Dobro organizovan i pouzdan informacioni sistem je nužan uslov za obavljanje poslovnih funkcija Eko fonda na efikasan i ekonomičan način. Svi poslovni procesi Eko fonda moraju biti obuhvaćeni informatičkom podrškom, pri čemu se posebno treba voditi računa o osiguravanju informacione bezbjednosti odgovarajućim sistemima zaštite podataka. Aplikativni sistemi moraju obuhvatiti finansijsko knjigovodstvo, blagajničko poslovanje, obračun plata, kadrovsku evidenciju, evidenciju osnovnih sredstava, materijalno knjigovodstvo, putne naloge, otpreme pošte i arhive kao i sve poslove vezane uz korisnike sredstava Eko fonda, kao što su prijave na javne konkurse, registar ugovora, finansijsko i tehničko praćenje projekata i njihovih efekata. Eko fond i u ovoj oblasti planira iskoristiti raspoložive programe tehničke pomoći. Takođe, u prvoj godini rada neophodno je uspostaviti vizuelno bogatu i modernu internet stranicu Eko fonda i ažurirati je redovno kako bi prikazivala najvažnije informacije o Eko fondu i iz svih oblasti koje Eko fond pokriva. U kontekstu gore navedenog, Eko fond će posebnu pažnju usmjeriti na jasnije definisanje svoje pozicije i odnosa sa drugim nadležnim institucijama, kao i aktivnosti na način da ne dolazi do preklapanja nadležnosti.

Kada je riječ o zastupljenosti projekata u svim oblastima zaštite životne sredine, sa posebnom pažnjom vodiće se računa o prihodima i namjeni istih.

GODIŠNJI PROGRAM RADA TABELARNO

Strateški prioritet	Programska oblast	Mjere	Aktivnosti	Nosici aktivnosti
1. Obezbjedivanje prihoda Eko fonda	1.1. Saradnja s nadležnim državnim organima	Utvrđivanje prihoda Eko fonda i obezbjeđivanje naplate istih	<ul style="list-style-type: none"> • Iniciranje izmjena i dopuna postojećih propisa • Saradnja sa Agencijom za zaštitu prirode i životne sredine i ekološkom inspekcijom • Saradnja sa ostalim organima državne uprave vezano za obračun i naplatu naknada • Saradnja sa obveznicima plaćanja naknada 	Eko fond Agencija za zaštitu prirode i životne sredine
	1.2. Saradnja s međunarodnim i finansijskim institucijama	Sklapanje partnerstva o zajedničkom finansiranju projekata i programa	<ul style="list-style-type: none"> • Saradnja sa UNDP • Kontinuirana komunikacija sa relevantnim međunarodnim institucijama sa ciljem razmjene znanja i iskustva i privlačenja sredstava • Uspostavljanje bilateralne saradnje sa identifikovanim partnerskim institucijama 	
2. Sufinansiranje projekata, programa i drugih aktivnosti iz oblasti zaštite životne sredine	2.1. Upravljanje otpadom	2.1.2. Program razvijanja javne svijesti i edukacije o upravljanju otpadom	<ul style="list-style-type: none"> • U saradnji sa relevantnim akterima, rad na pripremi edukativnih materijala i iniciranje kampanje za održivo upravljanje otpadom 	EUR Eko fond
	2.2. Smanjenje svih vrsta zagađenja iz proizvodnih postrojenja unapređenje tih procesa i/ili korištenjem najboljih	2.2.1. Podsticanje primjene organizacionih mjera čistije proizvodnje; Podsticanje primjene tehničkih mjera	<ul style="list-style-type: none"> • U saradnji sa Privrednom komorom podsticati uvođenje međunarodnih standarda i ekoznaka, kao i informisanju preduzetnika/privrednika o budućim programima Eko fonda • Saradnja sa međunarodnim i domaćim finansijskim institucijama u cilju definisanja mehanizama za finansiranje projekata čistije proizvodnje privrednicima 	Eko fond

FOND ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE

	raspoloživih tehnologija	čistije proizvodnje		
	2.3. Zaštita prirode	2.3.1. Podsticanje projekata zaštite biodiverziteta	<ul style="list-style-type: none"> • U saradnji s Ministarstvom održivog razvoja i turizma i drugim relevantnim institucijama i organizacijama, rad na mapiranju potreba na području zaštite najugroženijih vrsta, najugroženijih staništa i očuvanja gena (Mapiranje potreba poslužiće kao podloga za aktivnosti sufinansiranja projekata, programa i ostalih aktivnosti u ovom području u narednim godinama) 	Eko fond
		2.3.2. Program razvijanja javne svijesti i edukacije o zaštiti prirode	<ul style="list-style-type: none"> • U saradnji sa svim relevantnim institucijama i organizacijama, rad na pripremi edukativnih materijala i sprovođenju kampanje za zaštitu prirode 	Eko fond
	2.4. Zaštita voda	2.4.1. Finansijska podrška za investicije u rekonstrukciji vodovodne i kanalizacione mreže	<ul style="list-style-type: none"> • Rekonstrukcija azbestno-cementnih cijevi • U saradnji sa lokalnim samoupravama raditi na izradi projekata i mogućeg sufinansiranja 	Eko fond
3. Sufinansiranje projekata, programa i drugih aktivnosti iz klimatsko-	3.1. Energetska efikasnost i korišćenje obnovljivih izvora energije za domaćinstva	3.1.1. Finansijska podrška javnom sektoru za investicije u energetska efikasnost	<ul style="list-style-type: none"> • Priprema metodologije i kreiranje novih održivih instrumenata za finansiranje projekata energetske efikasnosti u javnom sektoru (javne zgrade i javna rasvjeta) – cilj je da ti instrumenti postanu potpuno funkcionalni od 2021. godine. Aktivnost će biti realizovana u saradnji sa Ministarstvom ekonomije, finansijskim institucijama i lokalnim samoupravama 	Eko fond

FOND ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE

energetske oblasti	mala i srednja preduzeća, javni sektor i pravna lica.	3.1.2. Finansijska podrška fizičkim licima - domaćinstvima za investicije u energetske efikasnost	<ul style="list-style-type: none"> • Priprema metodologije i kreiranje novih održivih instrumenata za finansiranje projekata energetske efikasnosti u domaćinstvima. Aktivnost će biti realizovana u saradnji sa Ministarstvom ekonomije i finansijskim institucijama. • Realizacija novih programa sufinansiranja energetske efikasnosti i upotrebe obnovljivih izvora energije u domaćinstvima. • Realizacija programa obuke – tehničke podrške zainteresovanim licima 	Eko fond
		3.1.3. Finansijska podrška pravnim licima u privatnom sektoru za investicije u energetske efikasnost	<ul style="list-style-type: none"> • Priprema metodologije i kreiranje novih održivih instrumenata za finansiranje projekata energetske efikasnosti u privatnom sektoru. Aktivnost će biti realizovana u saradnji sa Ministarstvom ekonomije i finansijskim institucijama. • Realizacija programa obuke – tehničke podrške zainteresovanim subjektima. • Realizacija novih programa sufinansiranja energetske efikasnosti i upotrebe obnovljivih izvora energije u privatnom sektoru 	Eko fond
	3.2. Čistiji i energetski efikasan saobraćaj	3.2.1. Sprovođenje šema podrške za zelena vozila javnog prevoza	<ul style="list-style-type: none"> • U saradnji sa Ministarstvom saobraćaja i pomorstva, Ministarstvom ekonomije, UNDP, opštinama i drugim relevantnim subjektima utvrđivanje potreba na lokalnom nivou. (Na osnovu toga će se raditi na kreiranju programa podrške koji će se realizovati u skladu sa definisanim potrebama i raspoloživim sredstvima u narednom planskom periodu) 	Eko fond
		3.2.2. Realizacija programa podrške za prelazak na zelena vozila	<ul style="list-style-type: none"> • Priprema metodologije i kreiranje novih održivih instrumenata za finansiranje nabavke električnih vozila u privatnom i javnom sektoru i za fizička lica • Realizacija programa sufinansiranja kupovine električnih i hibridnih vozila za subjekte iz privatnog i javnog sektora i fizička lica 	Eko fond

FOND ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE

		3.2.3. Izrada mape javnih punionica za električna vozila na teritoriji CG	<ul style="list-style-type: none"> Kroz proceduru javne nabavke, odabir obrađivača koji će pripremiti predlog tehničkog rješenja i mapiranja mreže javnih punionica na teritoriji Crne Gore 	UNDP Eko fond
		3.2.4. Program razvijanja javne svijesti i edukacije o čistijem i energetske efikasnom saobraćaju	<ul style="list-style-type: none"> Priprema edukativnih materijala i sprovođenje kampanje za čistiji, energetske efikasan saobraćaj 	Eko fond
	3.3 Podrška jačanju „zelenih poslova	3.3.1 Realizacija programa obuke – tehničke podrške zelenim poslovima“.	<ul style="list-style-type: none"> U saradnji sa UNDP definisanje programa obuke za pružanje savjetodavnih usluga u oblasti poslovnog planiranja u cilju jačanja kapaciteta za pružanje podrške „zelenim poslovima“. 	UNDP Eko fond
4. Uredba o trgovini emisijama CO2	4.1 Vođenje Registra emisijama kredita CO2	4.1.1 Uspostavljanje Registra emisijama kredita CO2 i usaglašavanje sa EU zakonodavstvom	<ul style="list-style-type: none"> Izrada protokola i smjernica za pravne subjekte koji podliježu odredbama Uredbe. Definisanje forme i strukture Registra emisijama kredita CO2 Redovno ažuriranje Registra <ul style="list-style-type: none"> - definisanje načina praćenja, verifikacije i izveštavanja emisijama kredita, njihov prenos i korišćenje, - dodatno usaglašavanje regulative sa zakonodavstvom Evropske unije (EU ETS acquis) 	Eko fond
5. Institucionalno jačanje	5.1. Strateško planiranje razvoja Eko fonda	5.1.1 Izrada Mape puta razvoja Eko fonda za period od 5-10 godina	<ul style="list-style-type: none"> Kroz konsultativni i participativni proces, definisanje Mape puta razvoja Eko fonda za period od 5-10 godina 	UNDP Eko fond

FOND ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE

	5.2. Kadrovsko jačanje Eko fonda	Zapošljavanje prema sistematizaciji	<ul style="list-style-type: none"> Zapošljavanje na radnim mjestima predviđenim sistematizacijom radnih mjesta u rokovima koji odgovaraju obimu posla i planu rada Eko fonda 	Eko fond
		Uspostavljanje sistema monitoringa i evaluacije zaposlenih	<ul style="list-style-type: none"> Izrada internih procedura za monitoring i evaluaciju zaposlenih Informisanje zaposlenih o pravima i obavezama i o sistemu za monitoring i evaluaciju zaposlenih 	Eko fond
	5.2. Edukacija zaposlenih u Eko fondu	Izrada godišnjeg plana edukacije	<ul style="list-style-type: none"> Mapiranje potreba zaposlenih i izrada godišnjeg plana edukacije 	
		Sprovođenje godišnjeg plana edukacije	<ul style="list-style-type: none"> Učestvovanje zaposlenih na stručnim seminarima, radionicama, treninzima i studijskim posjetama Korišćenje programa međunarodne saradnje sa ciljem transfera najboljih iskustava iz drugih zemalja 	Eko fond UNDP
	5.3.	Objezbeđenje infrastrukture za rad Eko fonda	<ul style="list-style-type: none"> Opremanje kancelarijskog prostora Nabavka vozila Nabavka ICT opreme 	Uprava za imovinu UNDP Eko fond
5.4. Informatizacija poslovanja Eko fonda	Uspostavljanje integrisanog informacionog sistema Eko fonda	<ul style="list-style-type: none"> Izrada internet stranice Eko fonda Nabavka integrisanog informacionog sistema Eko fonda (računovodstvo, finansije, upravljanje dokumentima, prijave na konkurse, putni nalozi i dr.) 	Eko fond	
5.5. Brendiranje Eko fonda	Uspostavljanje vizuelnog identiteta Eko fonda	<ul style="list-style-type: none"> Izrada logoa i knjige standarda Brendiranje prostorija Eko fonda Izrada komunikacione strategije PR – promovisanje u medijima, na društvenim mrežama, press-clipping 	Eko fond	

**FINANSIJSKI PLAN
FONDA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE
ZA 2020. GODINU**

PRIJEDLOG

FINANSIJSKI PLAN FONDA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE ZA 2020. GODINU

UVOD

Način finansiranja Fonda za zaštitu životne sredine (u daljem tekstu: Eko fonda), propisan je članom 76 Zakona o životnoj sredini (u daljem tekstu: Zakon), pri čemu se stavom 3 utvrđuje da se sredstva za rad Eko fonda obezbjeđuju iz: budžeta Crne Gore; sredstava eko-naknada; kredita, donacija i pomoći; instrumenata, programa i fondova Evropske unije, Ujedinjenih nacija i međunarodnih organizacija; stranih ulaganja namijenjenih zaštiti životne sredine i drugih izvora u skladu sa zakonom. U skladu sa stavom 2 član 6 Odluke o osnivanju Fonda za zaštitu životne sredine, sredstva se utvrđuju i koriste u skladu sa finansijskim planom Eko fonda, dok stavom 1 alineja 4 člana 8 Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Osnivač) daje saglasnost na finansijski plan Društva.

Na osnovu člana 77 stav 2 alineja 3 Zakona, člana 5 Uredbe o visini naknada, načinu obračuna i plaćanja naknada zbog zagađivanja životne sredine i člana 18 Zakona o upravnom postupku, Agencija za zaštitu prirode i životne sredine donosi rješenja po osnovu kojih se vrše naplate eko naknada odnosno prikupljaju sredstva za finansiranje Eko fonda i to:

- Naknada za uvoz supstanci koje uništavaju ozonski omotač
- Naknada za ispuštanje zagađujućih materija u vazduh
- Naknada za stvaranje i deponovanje opasnog otpada

Eko-naknade su naknade zbog zagađivanja životne sredine koje se plaćaju po principu „zagađivač plaća”.

Shodno Uredbi o aktivnostima odnosno djelatnostima koje emituju gasove sa efektom staklene bašte za koje se izdaje dozvola za emisiju gasova sa efektom staklene bašte, Eko fond ostvaruje prihode od naknada za prenos emisionih kredita u iznosu od 0,1% minimalne cijene emisionog kredita koja iznosi 24€/tCO₂.

Imajući u vidu da finansijski plan, pored Programa rada, predstavlja jedan od važnih mehanizama za obezbjeđivanje transparentnosti rada, samim tim sačinjen je na osnovu nadležnosti i obaveza Eko fonda propisanih zakonskim okvirom.

Plan predviđa da u prihodima Eko fonda visina godišnjih naknada za stvaranje opasnog otpada čini najznačajniji dio ukupnih prihoda (54,37%), naknada za ispuštanje zagađujućih materija u vazduh (43,43%), naknada za prenos emisionih kredita (1,54%), naknada za uvoz supstanci koje uništavaju ozonski omotač (0,66%).

Finansijskim planom za 2020. godinu projektovane su sve relevantne ekonomske kategorije odnosno izvršene procjene rashoda na osnovu očekivanog poslovanja i sprovođenja novih aktivnosti u 2020. godini. u izvršavanju obaveza utvrđenih Zakonom i u skladu sa tim procjene prihoda za pokrivanje očekivanih rashoda. Procjena rashoda se u planu prikazuje po izdacima koji proizilaze na osnovu godišnje procjene prihoda. Ovaj plan treba da obezbijedi finansijsku stabilnost i likvidnost poslovanja Eko Fonda u 2020. godini.

II PRAVNI STATUS I NADLEŽNOSTI FONDA

Članom 76 Zakona propisano je da Eko Fond ima svojstvo pravnog lica, čiji osnivač je Vlada Crne Gore. Odlukom o osnivanju Eko fonda kao i Statutom uređuje se organizacija i način rada, djelatnost, organi, način finansiranja i korišćenja sredstava.

Eko fond, u okviru nadležnosti utvrđenih Statutom, obavlja sledeće poslove:

- sprovođenje nacionalnih strateško-planskih dokumenata iz područja zaštite životne sredine, održivog razvoja i energetske efikasnosti;

- posredovanje u vezi sa finansiranjem zaštite životne sredine, energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije iz sredstava obezbijedenih iz kredita, donacija i pomoći, instrumenata, programa i fondova Evropske unije, Ujedinjenih nacija i međunarodnih organizacija, stranih ulaganja namijenjenih zaštiti životne sredine, od stranih država, finansijskih institucija i domaćih i stranih pravnih i fizičkih lica;
- vođenje baze podataka o programima, projektima i sličnim aktivnostima u području zaštite životne sredine i energetske efikasnosti, potrebnim i raspoloživim finansijskim sredstvima za njihovo ostvarivanje;
- uspostavljanje i ostvarivanje saradnje sa međunarodnim i domaćim finansijskim institucijama i drugim pravnim i fizičkim licima, radi finansiranja zaštite životne sredine i energetske efikasnosti, u skladu sa nacionalnim strateško-planskim dokumentima iz oblasti zaštite životne sredine, energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije;
- druge poslove koji se odnose na finansiranje zaštite životne sredine i energetske efikasnosti.

III FINANSIRANJE RADA EKO FONDA

U cilju ostvarenja funkcionalne nezavisnosti Eko fond se finansira od naknada, shodno Zakonu koje plaćaju obveznici eko naknada po osnovu rješenja izdatih od strane Agencije za zaštitu prirode i životne sredine, što predstavlja primarni način finansiranja. Visine naknada određuju se shodno Uredbi o visini naknada, načinu obračuna i plaćanja naknada zbog zagađivanja životne sredine. Obaveza Eko fonda propisana Statutom je i da po isteku poslovne godine, sredstva koja preostanu na računu nakon izmirenja obaveza, iskaže kao neraspoređenu dobit. O raspodjeli dobiti odlučuje Osnivač. Shodno članu 76 Zakona, sredstva Eko fonda koriste se za: finansiranje pripreme, sprovođenja i razvoja programa, projekata i sličnih aktivnosti na državnom i lokalnom nivou, u cilju očuvanja, održivog korišćenja, zaštite i unaprjeđivanja životne sredine, energetske efikasnosti i korišćenja obnovljivih izvora i energije, sprovođenje ciljeva i načela zaštite životne sredine, radi postizanja integralnog i cjelovitog očuvanja kvaliteta životne sredine, očuvanja biološke, geološke i predione raznovrsnosti i racionalnog korišćenja prirodnih dobara i energije kao osnovnih uslova održivog razvoja, kao i ostvarivanje prava građana na zdravu životnu sredinu.

IV PLAN PRIHODA

Finansijski plan Fonda za zaštitu životne sredine za 2020. godinu bazira se na zakonom propisanim izvorima finansiranja Eko fonda i to:

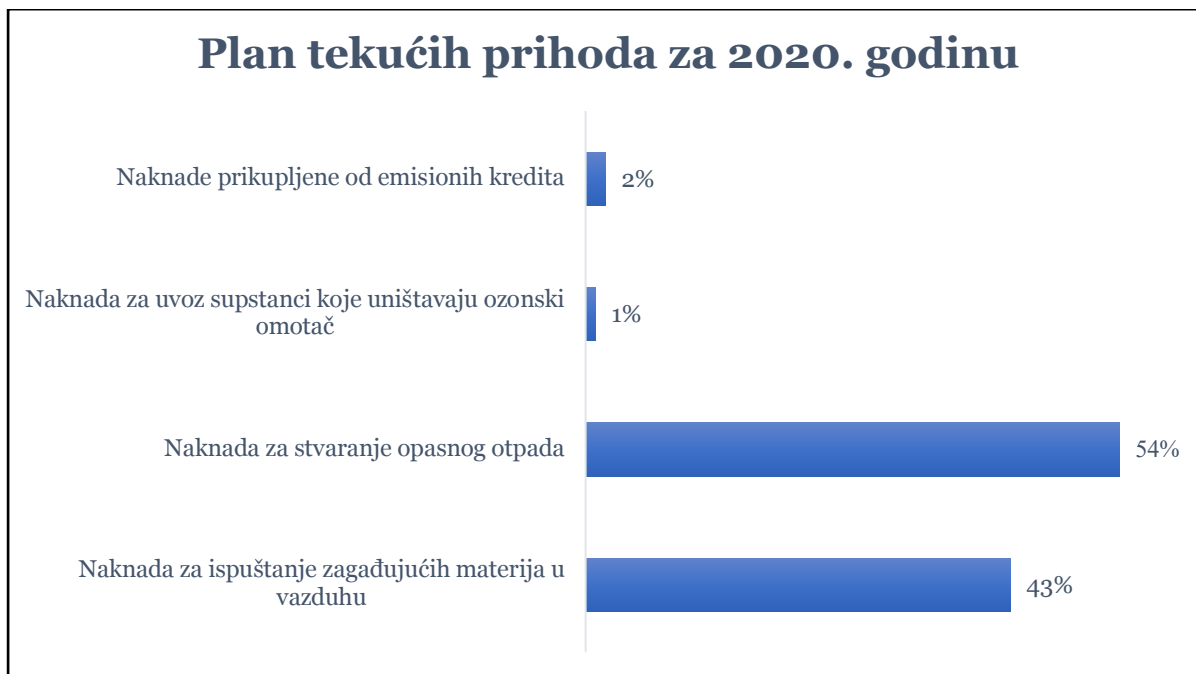
1. Godišnjih naknadi po osnovu izdatih rješenja od strane Agencije za zaštitu prirode i životne sredine na osnovu Zakona članom 77:
  - a. Naknada za uvoz supstanci koje uništavaju ozonski omotač, naknada za ispuštanje zagađujućih materija u vazduh i naknada za stvaranje opasnog otpada;
2. Naknade prikupljene od emisionih kredita na osnovu „Uredbe o aktivnostima odnosno djelatnostima koje emituju gasove sa efektom staklene bašte za koje se izdaje dozvola za emisiju gasova sa efektom staklene bašte“ u skladu sa članom 3:
  - a. Naknada za prenos emisionih kredita;
3. Drugim izvorima u skladu sa zakonom.

Ukupni planirani prihodi Eko fonda za 2020. godinu po osnovu godišnjih eko naknada koje obveznici plaćaju Eko ofndu i na osnovu naknada za prenos emisionih kredita su u iznosu od 477,093.50 € i čine ih:

- **prihod od naknada za ispuštanje zagađujućih materija u vazduh** u iznosu od 207,188.44 €
- **prihod od naknada za stvaranje opasnog otpada** u iznosu od 259,406.25 €
- **prihod od naknada za uvoz supstanci koje uništavaju ozonski omotač** u iznosu od 3,130.38€
- **naknade prikupljene od emisionih kredita** u iznosu od 7,368.43 €

TEKUĆI BUDŽET			
		Plan tekućih prihoda za 2020. godinu	Procenat učešća %
1.	Naknada za ispuštanje zagađujućih materija u vazduh	207,188.44 €	43%*
2.	Naknada za stvaranje opasnog otpada	259,406.25 €	54%*
3.	Naknada za uvoz supstanci koje uništavaju ozonski omotač	3,130.38 €	1%*
4.	Naknade prikupljene od emisionih kredita	7,368.43 €	2%*
Tekući planirani prihodi		477,093.50 €	100%

*procentualni iznosi su zaokruženi na prvi cijeli broj

U strukturi planiranih prihoda za 2020. godinu po osnovu eko naknada, najznačajniju stavku predstavljaju prihodi od naknada za stvaranje opasnog otpada 54%.

V PLAN RASHODA

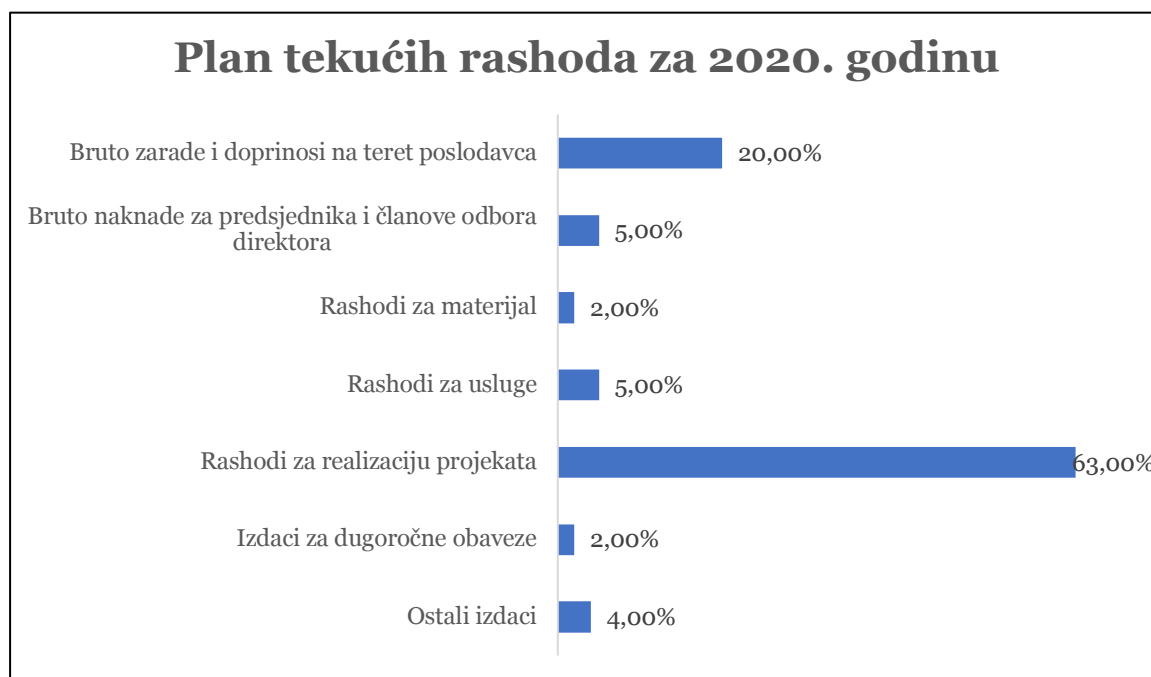
Rashodi su usklađeni sa očekivanim obimom poslova i potrebom blagovremenog izvršavanja programskih aktivnosti Eko fonda i isti su planirani na osnovu realizacije za prvih 5 mjeseci

od osnivanja odnosno od mjeseca marta 2020.godine i detaljne procjene troškova koji su neophodni za rad, odnosno ostvarivanje zadataka utvrđenih u Programu rada za 2020. godinu.

Ukupni izdaci u tekućem budžetu planirani su u iznosu od 477,093.50 € i njihov pregled dat je u sljedećoj tabeli:

TEKUĆI BUDŽET			
		Plan tekućih rashoda za 2020. godinu	Procenat učešća %
1.	Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	97,657.65 €	20%
2.	Bruto naknade za predsjednika i članove odbora direktora	22,138.70 €	5%
3.	Rashodi za materijal	7,500.00 €	2%
4.	Rashodi za usluge	22,100.00 €	5%
5.	Rashodi za realizaciju projekata	300,000.00 €	63%
6.	Izdaci za dugoročne obaveze	9,000.00 €	2%
7.	Ostali izdaci	18,697.15 €	4%
	Izdaci	477,093.50 €	100%

*procentualni iznosi su zaokruženi na prvi cijeli broj

U strukturi planiranih rashoda u 2020. godini najznačajniju stavku predstavljaju rashodi za realizaciju projekata u iznosu od 62.88% u odnosu na ukupne izdatke.

Eko fond je planirao rashode za 2020. godinu u ukupnom iznosu od 477,093.50 € i čine ih: tekući izdaci u iznosu od 458,396.35 €,ostali izdaci u iznosu od 18,697.15 €.

TEKUĆI IZDACI

1. Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca

Zarade zaposlenih iskazuju se u bruto iznosu i obuhvataju: neto zaradu i poreze i doprinose za 10 zaposlenih. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji za izvršenje poslova iz djelokruga rada Eko fonda, shodno članu 13 planirano je 19 radnih mjesta sa 25 izvršilaca. Završno sa avgustom 2020. godine zaposleno je ukupno 8 izvršilaca a planirano je da se do kraja 2020. godine zaposli još 2 izvršioca, tako da ukupne planirane bruto zarada iznose 97,657.65 €.

2. Bruto naknade za predsjednika i članove odbora direktora

Bruto naknade za predsjednika i članove odbora direktor planirane su u ukupnom mjesečnom bruto iznosu od 2,213.87€, što bi predstavljalo ukupna planirana sredstva za deset mjeseci u iznosu od 22,138.70 €.

3. Rashodi za materijal

Rashodi za materijal iskazani su u ukupnom iznosu od 7,500.00 € i obuhvataju: troškove kancelarijskog materijala u iznosu od 3,000.00 €; troškove za gorivo u iznosu od 2,600.00 €, kao i ostale troškove za materijal koji se odnose na trošak materijala za održavanje higijene, zaštitnih maski za zaposlene, dezinfekcionih sredstava i troškova sitnog inventara u iznosu od 1,900.00 €.

4. Rashodi za usluge

Rashodi za usluge iskazani su u ukupnom iznosu od 22,100.00 € i obuhvataju:

Rashodi za službena putovanja koji čine troškove-službenih putovanja u zemlji i inostranstvu (prevoz, smještaj, dnevnice i putno osiguranje); troškove reprezentacije; troškove komunikacionih usluga; troškove platnog prometa bankarske usluge i negativne kursne razlike; usluge stručnog usavršavanja za potrebe obuke zaposlenih i ostale usluge koje uključuju troškove grafičkog dizajna; troškove advokatskih, notarskih i pravnih usluga kao i konsultantskih usluga, projekata i studija.

5. Rashodi za realizaciju projekata

Imajući u vidu kriznu situaciju izazvanu pandemijom virusa COVID-19, koja je ugrozila finansijsku stabilnost registrovanih zagađivača, što za posljedicu ima smanjenu naplatu eko naknada koje ujedno predstavljaju jedan od glavnih izvora sredstava za finansiranje projekata. S tim u vezi Eko fond je planirao shodno Programu rada za 2020. godinu da prikupljena sredstva u iznosu od 300,000.00 € preusmjeri za realizaciju sljedećih projekata:

- **Projekat iz oblasti zaštite voda-** finansijskim planom izdvojena su sredstva za subvencije investicija za rekonstrukciji vodovodne i kanalizacione mreže; rekonstrukcija azbestno-cementnih cijevi kroz saradnju sa lokalnim samoupravama u iznosu od 100,000.00 €.
- **Projekat iz oblasti energetske efikasnosti-** finansijskim planom izdvojena su sredstva za subvencije domaćinstva i MSP- u vidu finansijske podrške pravnim licima u privatnom sektoru za investicije u energetska efikasnost, kroz saradnju sa Ministarstvom ekonomije i finansijskim institucijama u iznosu od 100,000.00 € Projekat podrazumijeva realizaciju novih programa sufinansiranja energetske efikasnosti i upotrebe obnovljivih izvora energije u domaćinstvima i realizaciju programa obuke – tehničke podrške zainteresovanim licima. Cilj projekta je smanjenje troškova grijanja i povećanje komfora u domaćinstvima, ostvarivanje značajnog smanjenja emisija CO₂ u sektoru domaćinstva kao i razvoj tržišta sistema za grijanje na biomasu u Crnoj Gori.
- **Projekat iz oblasti energetske efikasnosti u oblasti saobraćaja-** finansijskim planom izdvojena su sredstva za subvencije u realizaciji programa podrške za prelazak na “zelena” vozila za subjekte iz privatnog i javnog sektora, i fizička lica, namijenjeno

za kupovinu električnih i/ili hibridna vozila u iznosu od 100,000.00 €. Svrha projekata je podsticanje čistijeg saobraćaja, korišćenja alternativnih goriva u saobraćaju, odnosno redukciju negativnog uticaja gasova na kvalitet vazduha, životnu sredinu i zdravlje ljudi, kroz smanjenje emisije gasova sa efektom staklene bašte u odnosu na konvencionalna vozila (kao sto je CO₂ za oko 15 do 30 %).

6. Izdaci za dugoročne obaveze

Izdaci za kredit vezani su za otplatu duga po osnovu lizinga za zatvaranje kreditnog aranžmana za kupovinu službenog vozila u planiranom iznosu od 9,000.00 €, što predstavlja učešće 20% od ukupne vrijednosti vozila i rate za 4 mjeseca otplate u 2020. godini. Otplata duga na osnovu lizinga podrazumijeva otplatu glavnice i troška kamata na period od 5 godina.

OSTALI IZDACI

Ostali izdaci obuhvataju izdatke za opremu koji se odnose na početna ulaganja za nabavku propratne opreme u iznosu od 13,897.15 €. Pored toga, čine ih i izdaci za nabavku softvera, kao i instalaciju softvera i opreme u iznosu od 3,000.00 €. Rashodi za osiguranje odnose se na osiguranje zaposlenih za slučaj povrede na radnom mjestu i iznose 300.00 €, kao i kontribucije za članstvo u domaćim i međunarodnim organizacijama u iznosu od 1,500.00 €.

VI TABELARNI PRIKAZ PLANIRANIH PRIHODA I RASHODA FONDA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE ZA 2020. GODINU

Planirani prihodi i primici po vrstama utvrđeni su u sljedećim iznosima:

R.br	Klasifikacija	Opis	Iznos u €
		Prihodi	477,093.50 €
I		Tekući prihodi 1+2	477,093.50 €
1	653	Prihodi po osnovu eko naknada	469,725.07 €
	653	Prihodi po osnovu naknada za ispuštanje zagađujućih materija u vazduh	207,188.44 €
	653	Prihodi po osnovu naknada za stvaranje opasnog otpada	259,406.25 €
	653	Prihodi po osnovu naknada za uvoz supstanci koje uništavaju ozonski omotač	3,130.38 €
2	653	Prihodi po osnovu naknada za prenos emisionih kredita	7,368.43 €

Planirani rashodi i izdaci po vrstama utvrđeni su u sljedećim iznosima:

R.br		Opis	Iznos u €
		Rashodi i izdaci	477,093.50 €
I		Tekući rashodi i izdaci I+II	458,396.35 €
1		Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	97,657.65 €
	520	Troškovi neto zarada	59,418.02 €
	520	Troškovi poreza na zarade	7,981.43 €
	520	Troškovi doprinosa na teret zaposlenog	21,283.94 €
	521	Troškovi doprinosa na teret poslodavca	7,776.78 €
	555	Opštinski prirez	1,197.48 €
2		Naknade zarada	22,138.70 €
	526	Bruto naknade za predsjednika i članove odbora direktora	22,138.70 €
3		Rashodi za materijal	7,500.00 €

FOND ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE

	512	Troškovi kancelarijskog materijala	3,000.00 €
	513	Troškovi goriva	2,600.00 €
	512	Ostali troškovi za materijal	1,900.00 €
4		Rashodi za usluge	22,100.00 €
	529	Naknade troškova za zaposlenima na službenom putu	4,500.00
	551	Troškovi reprezentacije	2,000.00 €
	531	Troškovi komunikacija	2,300.00 €
	553	Troškovi platnog prometa (bankarske usluge i negativne kursne razlike)	500.00 €
	550	Troškovi za advokatske, notarske i pravne usluge	1,500.00 €
	550	Troškovi konsultantskih usluga, projekata i studija	3,000.00 €
	550	Troškovi stručnog usavršavanja	3,300.00 €
	559	Troškovi ostalih usluga	5,000.00 €
5		Rashodi za realizaciju projekata	300,000.00 €
	557	Rashodi za projekte za zaštitu životne sredine	300,000.00 €
6.		Izdaci za dugoročne obaveze	9,000.00 €
	419	Otplata duga po osnovu lizinga	9,000.00 €
II		Ostali izdaci	18,697.15 €
	023	Izdaci za opremu	13,897.15 €
	532	Troškovi usluga održavanja softvera, opreme	3,000.00 €
	554	Troškovi članarina	1,500.00 €
	552	Troškovi premija osiguranja	300.00 €

VII REALIZACIJA FINANSIJSKOG PLANA

Za realizaciju Finansijskog plana za 2020. godinu, odgovoran je Izvršni direktor Eko fonda koji podnosi prijedlog Odboru direktora, koji ga usvaja uz prethodnu saglasnost Osnivača.

Raspored sredstava po ovom planu vršiće se u skladu sa donijetim odlukama, programom i planom rada, utvrđenim kriterijumima i mjerilima, zaključenim ugovorima i drugim aktima koje donosi Eko fond u skladu sa zakonom, u cilju ostvarivanja nadležnosti i funkcije.

VIII ZAVRŠNA ODREDBA

Prijedlog finansijskog plana za 2020. godinu dostavlja se Osnivaču na razmatranje i usvajanje.